

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 657

din 21 noiembrie 2024

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Varga Attila	— judecător
Irina-Loredana Gulie	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a Legii pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, obiecție formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiunile Unite.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 9.498 din 11 octombrie 2024 și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 3.130A/2024.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate, cu privire la motivele de neconstituționalitate extrinsecă, formulate în legătură cu încălcarea dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 73 — *Categorii de legi* și art. 76 alin. (1) cu privire la *adoptarea legilor organice*, se arată că, având în vedere obiectul de reglementare al legii criticate, referitor la completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, în scopul conturării cadrului juridic necesar transformării formei de organizare a persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale, în societăți cu personalitate juridică, rezultă că legea criticată ar fi trebuit să fie adoptată potrivit dispozițiilor art. 76 alin. (1) din Constituție, respectiv ca lege organică, cu votul majorității membrilor fiecărei Camere, iar nu ca lege ordinară în temeiul art. 76 alin. (2) din Constituție, respectiv cu votul majorității membrilor prezenți din fiecare Cameră. Întrucât propunerea legislativă vizează domeniul de reglementare al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, precum și domeniul de reglementare al Legii societăților nr. 31/1990, care este o lege organică, aceasta trebuie considerată că se referă la aspecte care țin de domeniul legilor organice, prin urmare, conține norme de natura legii organice, iar legea criticată ar fi trebuit să fie adoptată conform art. 76 alin. (1) din Constituție. Or, ambele Camere ale Parlamentului au adoptat legea criticată în condițiile art. 76 alin. (2) din Constituție, respectiv cu votul majorității membrilor prezenți, ceea ce constituie un viciu de neconstituționalitate extrinsecă.

4. Cu privire la motivele de neconstituționalitate intrinsecă, se susține că legea criticată contravine principiului constituțional al legalității, cuprins în art. 1 alin. (5), în componenta sa referitoare la securitatea raporturilor juridice și la calitatea legii. În acest sens se susține că articolul unic din legea criticată, cu referire la introducerea art. 33¹ în cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, instituie un regim juridic neclar și insuficient reglementat, printr-o redactare defectuoasă a mecanismului de reorganizare a persoanelor

fizice autorizate, a întreprinderilor individuale și a întreprinderilor familiale, prin transformare, într-una dintre entitățile reglementate de art. 2 din Legea societăților nr. 31/1990, respectiv în societate în nume colectiv, societate în comandită simplă, societate pe acțiuni, societate în comandită pe acțiuni sau societate cu răspundere limitată. Astfel, se susține că legea criticată nu respectă exigențele de calitate statuate în mod constant în jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, deoarece nu reglementează, în concret, procedura prin care se realizează această transformare a persoanelor fizice autorizate, a întreprinderilor individuale și a întreprinderilor familiale, într-o societate cu personalitate juridică, cu toate elementele componente (înființare, termene, modalitate de contestare etc.). Astfel, se susține că modificarea legislativă nu este corelată cu prevederile Legii nr. 31/1990, nefiind clare condițiile care trebuie îndeplinite pentru a opera o transformare a unei entități individuale într-o entitate colectivă. Prin urmare, se susține că omisiunea reglementării în mod adecvat a condițiilor de fond și formă pentru transformarea entităților fără personalitate juridică în societăți determină neclaritatea soluției adoptate, precum și necorelarea acesteia cu prevederile Legii nr. 31/1990 și cu cele ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008.

5. Se mai susține că referirea la art. 2 din Legea nr. 31/1990 nu poate fi interpretată în sensul că intenția legiuitorului a fost aceea de a se aplica regimul specific societăților în cazul mecanismului nou-introdus, aspect care poate genera un regim juridic incert al soluției legislative criticate, cu consecința interpretării și aplicării neunitare a acesteia.

6. Se mai susține că prevederile art. 33¹ lit. b) din legea criticată exceptează situația modificării formei de organizare a persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale în societate cu răspundere limitată, de la necesitatea depunerii actului constitutiv al societății, în vădită contradicție cu dispozițiile art. 5 alin. (2)-(4) din Legea nr. 31/1990.

7. Totodată, se mai susține că din cuprinsul soluției normative criticate nu rezultă dacă este necesară *îndeplinirea condiției privind numărul de asociați*, având în vedere că formele de organizare prevăzute de Legea nr. 31/1990 se constituie din două sau mai multe persoane, cu excepția societății cu răspundere limitată — care poate fi constituită prin actul de voință al unei singure persoane. În schimb, entitățile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 au natură individuală (persoane fizice autorizate, întreprindere individuală), iar în aceste condiții este neclară modalitatea de corelare a celor două acte normative în cazul în care, spre exemplu, persoana fizică autorizată optează pentru transformare în societate pe acțiuni.

8. Se mai susține că prevederile art. 6 alin. (2) din Legea nr. 31/1990, care reglementează incompatibilități în ceea ce privește calitatea de fondator ce atrag sancțiunea nulității societății, nu sunt corelate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 care statuează asupra asumării

răspunderii de către persoane în privința incompatibilității. De asemenea, se arată că pentru constituirea formelor de organizare prevăzute de Legea nr. 31/1990 sunt necesare documente/formalități specifice (expertiză pentru determinarea aportului în natură, dovada disponibilității denumirii, avizul asociației de proprietari dacă societatea desfășoară activitate la sediul social, formalități specifice pentru constituirea societății pe acțiuni prin subscripție publică), nerezultând dacă transformarea prevăzută de articolul unic din legea criticată se supune aceluiași condiții sau are loc doar prin depunerea documentelor prevăzute de ordonanță.

9. Se mai susține că neclaritatea soluției legislative criticate vizează și regimul juridic al patrimoniului de afecțiune al entităților prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008, precum și posibilitatea creditorilor acestora de recuperare a creanțelor lor. În acest sens se arată că, drept urmare a transformării în societăți, nu rezultă, spre exemplu, dacă sunt incidente prevederile art. 238-251 din Legea nr. 31/1990 referitoare la protecția acordată creditorilor societății comerciale în cazul fuziunii sau divizării societății.

10. Se mai susține că există o necorelare a modificării legislative cu dispozițiile art. 266 alin. (4)¹ și art. 23 alin. (3) din Codul de procedură fiscală, astfel cum au fost interpretate cu caracter obligatoriu prin Decizia nr. 20 din 20 martie 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. În acest sens se arată că, potrivit problemei de drept dezlegate prin decizia anterior menționată, anularea obligației fiscale datorate de debitorul persoană fizică care desfășoară activități în mod independent, ca urmare a radierii debitorului din registrul în care a fost înregistrat potrivit legii, nu împiedică preluarea obligației fiscale de către persoana fizică. Potrivit paragrafului 151 din decizie, „operațiunea de radiere a persoanei fizice ce și-a desfășurat activitatea într-una din formele reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 și anularea creanței pentru contribuabilul radiat nu pot înlătura răspunderea debitorului persoană fizică, potrivit art. 23 alin. (3) din Codul de procedură fiscală, altfel, s-ar aduce atingere principiului legalității”. Or, se susține că soluția legislativă criticată este formulată ca o excepție de la prevederile art. 21 și 27 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 referitoare la radierea persoanelor fizice autorizate și a întreprinderilor individuale, creând premisele evitării operațiunii de radiere și a consecinței preluării obligațiilor fiscale de către persoana fizică titulară, astfel cum se prevede în Codul de procedură fiscală.

11. Rezultă că legiuitorul nu a însoțit reglementarea criticată de norme exprese, menite să asigure previzibilitate și certitudine modului de conformare la noile cerințe legale. Prin urmare, se susține că legea criticată a fost adoptată cu încălcarea principiului securității raporturilor juridice, a principiului legalității și a exigențelor de calitate a legii, subsumate principiului supremației Constituției consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție, precum și a dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

12. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele lor de vedere.

13. **Președintele Camerei Deputaților** consideră că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens arată că soluția legislativă criticată completează regimul juridic al persoanelor fizice autorizate să desfășoare activități economice, precum și al întreprinderilor individuale și familiale, creând acestor entități fără personalitate juridică posibilitatea modificării formei inițiale de organizare a respectivelor entități, după

minimum un an de funcționare, în societăți în nume colectiv, în comandită simplă, pe acțiuni, în comandită pe acțiuni sau cu răspundere limitată. Se arată că intervenția legislativă astfel realizată are un caracter de lege ordinară întrucât, sub aspectul elementelor de noutate, nu intervine în domenii rezervate legilor organice, expres și limitativ prevăzute de Legea fundamentală, cuprinzând doar prevederi care au natură juridică ordinară, astfel încât aceasta a fost adoptată în mod corect cu majoritatea prevăzută de Constituție pentru legile ordinare.

14. Cu privire la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, se apreciază că actul normativ dedus controlului de constituționalitate respectă în ansamblul său cerințele privind claritatea, precizia și previzibilitatea normelor juridice. Invocând jurisprudența în materie a Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, se apreciază că prin legea adoptată nu se reglementează ipoteza reorganizării prin transformare, ci a modificării formei de organizare în una din formele prevăzute la art. 2 din Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin depunerea la registrul comerțului a documentelor enumerate la art. 33¹ alin. (1) lit. a)-e), prin urmare „condițiile” pentru a opera modificarea formei de organizare a căror absență este invocată de autorii sesizării constau tocmai în depunerea respectivelor documente. De asemenea, se apreciază, în privința regimului juridic aplicabil, că este indubitabil că actul constitutiv al societății prevăzut la art. 33¹ alin. (1) lit. b), introdus prin articolul unic din legea criticată, este supus prevederilor Legii nr. 31/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv elementele sale componente, iar societatea rezultată prin modificarea formei de organizare va urma regimul juridic specific societăților, prevăzut de aceeași lege.

15. **Guvernul** apreciază că obiecția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens apreciază că legea criticată nu contravine dispozițiilor art. 73 și art. 76 alin. (2) din Constituție, deoarece nu reglementează o modificare/completare a Legii nr. 31/1990 și nu conține dispoziții derogatorii de la acest act normativ, legiuitorul utilizând norma de trimitere în textul reglementării în scopul impunerii regimului juridic aplicabil persoanei juridice care poate rezulta din procesul de transformare a entităților fără personalitate juridică în societăți cu personalitate juridică.

16. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, se arată că actul normativ criticat urmărește transpunerea, la nivel legislativ, a posibilității persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale de a se reorganiza, prin transformarea în societăți cu personalitate juridică, apte să asigure continuitatea în activitatea economică a acestor entități, situație distinctă de ipoteza reglementată în art. 21, 27 și 33 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008, iar nu una derogatorie. Din această perspectivă, se apreciază că trimiterea la dispozițiile Legii nr. 31/1990, exclusiv în aspectele privitoare la formele de constituire a societăților cu personalitate juridică, trebuie dublată de instituirea, la nivel legislativ, a însuși mecanismului de transformare a entităților vizate în societăți cu personalitate juridică. În acest sens se apreciază că, și în ipoteza în care procedura prin care se realizează transformarea entităților fără personalitate juridică în societăți cu personalitate juridică ar urma să fie similară celei regăsite în Legea nr. 31/1990, aceasta trebuie reglementată în mod distinct, clar și precis, în scopul preîntâmpinării unei aplicări neunitare, generate de imperfecțiunea normei. Totodată, se mai apreciază că procesul de transformare a entității fără personalitate juridică într-o societate cu personalitate juridică este un mecanism pozitiv, asigurând continuitate în activitatea economică a entităților fără personalitate juridică, iar acesta nu se poate

transpune practic decât în condițiile de fond și de formă deja consacrate legislativ, la nivelul actului normativ dedicat acestei materii — înființarea, organizarea și funcționarea societăților, în speță Legea nr. 31/1990. Cu alte cuvinte, organizarea și funcționarea unei societăți cu personalitate juridică, în oricare dintre formele consacrate legislativ de Legea nr. 31/1990 nu se poate realiza decât în condițiile acestui act normativ, indiferent că o astfel de entitate se înființează direct sau prin transformarea unei alte entități. Or, acest aspect nu este negat sau înlăturat de legiuitor prin legea criticată. Se mai apreciază că, în conformitate cu dispozițiile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Curtea Constituțională nu se poate subroga în sfera de competență a legiuitorului.

17. **Președintele Senatului** nu a comunicat punctul său de vedere cu privire la obiecția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

18. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Legea pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, lege adoptată de Senat la data de 29 aprilie 2024 și de Camera Deputaților la data de 2 octombrie 2024. Prevederile legale criticate au următorul cuprins:

„Articol unic. — După articolul 33 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 328 din 25 aprilie 2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare, se introduce un nou articol, articolul 33¹, cu următorul cuprins:

«Art. 33¹. — (1) Prin excepție de la prevederile art. 21, 27 și 33, persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale pot opta, după minimum un an de funcționare, pentru modificarea formei de organizare în societate în una dintre formele prevăzute la art. 2 din Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dacă depun la oficiul registrului comerțului în a cărui rază teritorială își va avea sediul societatea următoarele documente:

a) certificatul de înregistrare obținut conform prezentei ordonanțe de urgență;

b) actul constitutiv al societății și dovada efectuării vărsămintelor în temeiul actului constitutiv, cu excepția societăților cu răspundere limitată;

c) dovada sediului social;

d) certificatul de atestare fiscală;

e) codul de înregistrare în scopuri de TVA, după caz.

(2) Societatea înființată potrivit alin. (1) își menține codul de identificare fiscală și codul de înregistrare în scopuri de TVA.

(3) În termen de 3 zile lucrătoare de la depunerea documentelor, autoritățile competente vor elibera certificatul de înmatriculare al noii societăți.»

19. Textele constituționale invocate în motivarea obiecției de neconstituționalitate sunt cuprinse în art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității, în componenta sa referitoare la securitatea raporturilor juridice și la calitatea legii, art. 73 — *Categorii de legi* și art. 76 alin. (1) cu privire la adoptarea legilor organice.

(1) Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate

20. În prealabil examinării obiecției de neconstituționalitate, Curtea are obligația verificării condițiilor de admisibilitate ale acesteia, prin prisma titularului dreptului de sesizare, a termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și a obiectului controlului de constituționalitate. Dacă primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legalei sale sesizări, cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în această ordine, iar constatarea neîndeplinirii uneia dintre ele are efecte dirimante, făcând inutilă analiza celorlalte condiții (Decizia nr. 66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 213 din 9 martie 2018, paragraful 38).

21. Curtea reține că obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condițiile prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție sub aspectul titularului dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiunile Unite.

22. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional, potrivit art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art. 77 alin. (1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar, potrivit art. 77 alin. (3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

23. Curtea reține că legea criticată a fost adoptată de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată, în data de 29 aprilie 2024, după care a fost trimisă Camerei Deputaților, care a adoptat-o, în calitate de Cameră decizională, la data de 2 octombrie 2024. La data de 7 octombrie 2024, legea a fost depusă la secretarul general al Senatului și, respectiv, la secretarul general al Camerei Deputaților, în vederea exercitării dreptului de sesizare a Curții Constituționale, iar la data de 12 octombrie 2024 a fost trimisă Președintelui României pentru promulgare. Sesizarea a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 11 octombrie 2024, așa încât Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în interiorul termenului de 5 zile prevăzut de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, aspect ce se încadrează în prima ipoteză din paragraful 70 al Deciziei nr. 67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 13 martie 2018.

24. Totodată, sub aspectul obiectului, sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, fiind vorba despre o lege adoptată de Parlament, dar nepromulgată încă de către Președintele României, astfel că **obiecția este admisibilă.**

25. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 15 și 18 din Legea nr. 47/1992, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

(2) Analiza obiecției de neconstituționalitate

(2.1.) Critici de neconstituționalitate extrinsecă

26. Examinând **criticile de neconstituționalitate extrinsecă prin raportare la dispozițiile art. 73 — *Categorii de legi* și art. 76 alin. (1) cu privire la adoptarea legilor organice**, respectiv privind neîndeplinirea de către legea criticată a condițiilor referitoare la adoptarea legilor organice,

potrivit dispozițiilor art. 76 alin. (1) din Constituție, cu votul majorității membrilor fiecărei Camere, Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale, domeniul legilor organice este foarte clar delimitat prin textul Constituției, prevederile art. 73 alin. (3) fiind de strictă interpretare (Decizia nr. 53 din 18 mai 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 312 din 9 noiembrie 1994), astfel încât legiuitorul este obligat să adopte legi organice numai în domeniile expres prevăzute. Curtea, în jurisprudența sa (de exemplu, Decizia nr. 392 din 2 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 667 din 11 septembrie 2014), a statuat că, ori de câte ori o lege derogă de la o lege organică, ea trebuie calificată ca fiind organică, întrucât intervine tot în domeniul rezervat legii organice. Totodată, prin Decizia nr. 900 din 15 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1274 din 22 decembrie 2020, paragraful 63, Curtea a statuat că legiuitorul constituant a stabilit, în mod indirect, în cuprinsul conținutului normativ al art. 73 alin. (3) din Constituție, că reglementările derogatorii sau speciale de la cea generală în materie trebuie și ele adoptate, la rândul lor, tot printr-o lege din aceeași categorie. Altfel spus, Curtea a reținut că dispozițiile unei legi organice nu pot fi modificate decât prin norme cu aceeași forță juridică. De asemenea, prin aceeași decizie, paragraful 64, Curtea a reținut că modificarea poate fi operată și prin norme cu caracter ordinar, dacă dispozițiile modificate nu conțin norme de natura legii organice, ci se referă la aspecte care nu sunt în directă legătură cu domeniul de reglementare al legii organice. **În consecință, ceea ce este definitoriu pentru a delimita cele două categorii de legi este criteriul material al legii, respectiv conținutul său normativ** (a se vedea și Decizia nr. 53 din 18 mai 1994, Decizia nr. 88 din 2 iunie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 3 iunie 1998, și Decizia nr. 442 din 10 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 526 din 15 iulie 2015). Curtea, spre exemplu, prin Decizia nr. 88 din 2 iunie 1998, Decizia nr. 548 din 15 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 2 iulie 2008, sau Decizia nr. 786 din 13 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 12 iunie 2009, a stabilit că este posibil ca o lege organică să cuprindă, din motive de politică legislativă, și norme de natura legii ordinare, dar fără ca aceste norme să capete natură de lege organică, întrucât, altfel, s-ar extinde domeniile rezervate de Constituție legii organice. De aceea, printr-o lege ordinară se pot modifica dispoziții dintr-o lege organică, dacă acestea nu conțin norme de natura legii organice, întrucât se referă la aspecte care nu sunt în directă legătură cu domeniul de reglementare al legii organice.

27. În cauza de față, obiectul de reglementare al legii criticate constă în completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare, **cu un nou articol, articolul 33¹**, potrivit căruia persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale **pot opta, după minimum un an de funcționare, pentru modificarea formei de organizare în societate**, în una dintre formele societare prevăzute la art. 2 din Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dacă îndeplinesc anumite condiții prevăzute expres în actual normativ criticat.

28. Așadar, actul normativ criticat reglementează o soluție normativă care se referă la regimul juridic al persoanelor fizice autorizate să desfășoare activități economice, precum și al întreprinderilor individuale și familiale și **nu vizează regimul juridic al societăților** reglementat de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Trimiterea care se realizează, în articolul unic din

legea criticată, cu referire la introducerea art. 33¹ în cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare, nu modifică regimul juridic al societăților reglementate prin Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, întrucât normele juridice instituite prin legea criticată se referă exclusiv la domeniul desfășurării activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, **domeniu care, potrivit art. 73 din Legea fundamentală, nu este rezervat legii organice. Prin urmare, sub aspectul criteriului material, întrucât conține norme care nu se încadrează în ipotezele prevăzute expres de art. 73 alin. (3) din Constituție, normă de strictă interpretare și aplicare, legea supusă controlului este o lege cu caracter ordinar.**

29. Așadar, dat fiind și faptul că legea criticată nu reprezintă o modificare/completare a Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și nu conține dispoziții derogatorii de la acest act normativ, iar sub aspectul elementelor de noutate, nu intervine în domenii rezervate legilor organice, expres și limitativ prevăzute de Legea fundamentală, cuprinzând doar prevederi care au natură juridică ordinară, nu pot fi reținute criticile autoarei obiecției de neconstituționalitate referitoare la pretinsa încălcare a dispozițiilor **art. 73 și ale art. 76 alin. (2) din Constituție**, utilizarea normei de trimitere în textul reglementării având ca scop determinarea regimului juridic aplicabil persoanei juridice care poate rezulta din procesul de transformare a entităților fără personalitate juridică în societăți cu personalitate juridică.

(2.2.) Critici de neconstituționalitate intrinsecă

30. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor **art. 1 alin. (5) din Constituție**, în componenta sa referitoare la securitatea raporturilor juridice și la calitatea legii, Curtea reține că scopul actului normativ criticat, potrivit expunerii de motive a acestuia, îl reprezintă instituirea cadrului juridic în vederea modificării formei de organizare a persoanelor fizice autorizate să desfășoare activități economice, precum și a întreprinderilor individuale și familiale în societăți cu personalitate juridică, în una dintre formele prevăzute la art. 2 din Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv în societate în nume colectiv, societate în comandită simplă, societate pe acțiuni, societate în comandită pe acțiuni sau în societate cu răspundere limitată. Potrivit inițiatorilor, soluția normativă a urmărit să asigure continuitatea activității economice a acestor entități, dar sub forma unei societăți, cu păstrarea codului de identificare fiscală și a codului de înregistrare în scopuri de TVA deținute anterior, pentru a beneficia de întregul istoric fiscal, bancar și comercial constituit pe durata funcționării ca persoană fizică autorizată, întreprindere individuală sau familială, consacrând o excepție de la cazurile de încetare a activității persoanelor fizice autorizate, a întreprinderilor individuale și a întreprinderilor familiale, reglementate *de lege lata* prin art. 21, 27 și 33 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare.

31. Sediul materiei în privința regimului juridic al persoanelor juridice de drept privat cu scop lucrativ îl constituie Legea societăților nr. 31/1990, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.066 din 17 noiembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare. Potrivit acesteia, în vederea desfășurării de activități cu scop lucrativ, persoanele fizice și persoanele juridice se pot asocia și pot constitui societăți cu personalitate juridică [art. 1 alin. (1) din lege] în una dintre următoarele forme: societate în nume colectiv; societate în comandită simplă; societate pe acțiuni; societate în comandită pe acțiuni și societate cu răspundere limitată

(art. 2 din lege). Totodată, sediul materiei în privința regimului juridic al modalității de desfășurare de activități economice cu scop lucrativ de către entități fără personalitate juridică, respectiv de persoanele fizice autorizate să desfășoare activități economice, precum și întreprinderi individuale și familiale îl reprezintă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 328 din 25 aprilie 2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare. În sensul art. 4 din această ordonanță de urgență, persoanele fizice pot desfășura activitățile economice fie în mod individual și independent, ca persoane fizice autorizate, fie ca întreprinzători titulari ai unei întreprinderi individuale sau ca membri ai unei întreprinderi familiale.

32. Așadar, în mod distinct față de cazurile de încetare a activității persoanelor fizice autorizate să desfășoare activități economice, întreprinderilor individuale și familiale, reglementate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare, legiuitorul a reglementat prin legea criticată o ipoteză nouă, aferentă regimului juridic al acestor entități, respectiv posibilitatea (opțiunea) transformării acestora în una dintre formele de societăți reglementate prin Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, potrivit articolului unic din legea criticată, persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale pot opta, după minimum un an de funcționare, pentru modificarea formei de organizare în societate în una dintre formele prevăzute la art. 2 din Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dacă depun la oficiul registrului comerțului în a cărui rază teritorială își va avea sediul societatea următoarele documente: certificatul de înregistrare obținut conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare, actul constitutiv al societății și dovada efectuării vârsămintelor în temeiul actului constitutiv, cu excepția societăților cu răspundere limitată, dovada sediului social, certificatul de atestare fiscală, precum și codul de înregistrare în scopuri de TVA, după caz.

33. Curtea reține așadar că actul normativ criticat reglementează **un drept de opțiune**, în vederea modificării formei de organizare a persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale, care poate fi exercitat dacă sunt îndeplinite următoarele condiții: entitatea economică să aibă minimum un an de funcționare, și, respectiv, să depună la oficiul registrului comerțului în a cărui rază teritorială își va avea sediul documentele expres prevăzute de actul normativ criticat.

34. Referitor la această din urmă condiție, Curtea observă că, în toate cazurile în care opțiunea de modificare a formei de organizare privește transformarea în una dintre societățile reglementate prin art. 2 din Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, legea criticată prevede, în cuprinsul articolului unic lit. b), depunerea „*actului constitutiv al societății și dovada efectuării vârsămintelor, în temeiul actului constitutiv, cu excepția societăților cu răspundere limitată*”; În ceea ce privește regimul juridic al societăților cu răspundere limitată, Curtea reține că, potrivit art. 5 alin. (2)-(4) din Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, societatea cu răspundere limitată se poate constitui și prin actul de voință al unei singure persoane, caz în care actul constitutiv constă într-un statut, iar nu un contract de societate. Când se încheie numai contract de societate sau numai statut, acestea pot fi denumite, de asemenea, act constitutiv, iar denumirea act constitutiv desemnează atât înscrisul unic, cât și contractul de societate și/sau statutul societății [art. 5 alin. (4) teza a doua din Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările

și completările ulterioare]. Or, din coroborarea prevederilor articolului unic din legea criticată, cu privire la exceptarea depunerii actului constitutiv al societății și a dovezii efectuării vârsămintelor, în cazul transformării formei de organizare a persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale în societate cu răspundere limitată, cu regimul juridic al constituirii acestei din urmă societăți, astfel cum este reglementat în legea specială, **Curtea reține existența unor incongruențe referitoare la intenția legiuitorului în privința corelării regimului juridic al entităților economice reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare, cu cel reglementat prin Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare.**

35. Dreptul de opțiune al unor entități fără personalitate juridică pentru modificarea formei de organizare în societate — entitate cu personalitate juridică prevăzută de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare — și pentru a continua activitatea în noua formă de organizare **nu este însoțit și de reglementarea în concret a unei proceduri legale care să permită realizarea efectivă a acestei modificări a formei de organizare având în vedere regimul juridic diferit al societăților reglementat prin Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare.** Astfel, Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reglementează regimul juridic al persoanelor juridice de drept privat cu scop lucrativ, constituite prin asocierea persoanelor fizice și a persoanelor juridice, în una dintre formele prevăzute la art. 2, precum și normele procedurale aplicabile exclusiv în materia schimbării formei juridice a societăților, fără a conține vreo normă de procedură referitoare la schimbarea formei de organizare a unor entități fără personalitate juridică în societăți. În acest sens, art. 205 din Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede că **schimbarea formei societății**, prelungirea duratei ei sau alte modificări ale actului constitutiv al societății **nu atrag crearea unei persoane juridice noi**. În timp ce Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede doar posibilitatea schimbării formei unei societăți existente (entitate cu personalitate juridică), prin legea criticată se urmărește ca efect înființarea unei persoane juridice noi (societate) prin modificarea formei de organizare a unei entități fără personalitate juridică, fără încetarea activității acesteia, legiuitorul indicând în mod expres că soluția normativă este o excepție de la prevederile art. 21, 27 și 33 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează cazurile de încetare a activității și de radiere din registrul comerțului a persoanelor fizice autorizate, a întreprinderilor individuale și a celor familiale.

36. Analizând regimurile juridice reglementate distinct prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare, și prin Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și condițiile legale și procedurale care fac posibilă modificarea formei juridice a societăților, Curtea observă că **simpla exercitare a unui drept de opțiune recunoscut la nivel legal unor entități fără personalitate juridică, chiar însoțită de depunerea unor înscrisuri, nu este suficientă și nu poate conduce în mod automat și integral la asimilarea regimului juridic al entităților economice fără personalitate juridică**, reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare, **cu regimul juridic al societăților cu personalitate juridică**, reglementate de Legea nr. 31/1990,

republicată, cu modificările și completările ulterioare, și nici nu determină aplicarea corespunzătoare a procedurii prevăzute de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în cazul schimbării formei societăților.

37. Potrivit soluțiilor normative în vigoare, opțiunea titularului persoanei fizice autorizate, a întreprinzătorului persoană fizică titular al unei întreprinderi individuale sau a titularilor unei întreprinderi familiale de a înceta activitatea entității fără personalitate juridică și de a se înregistra ca societate în una dintre formele prevăzute la art. 2 din Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, trebuie însoțită de depunerea tuturor documentelor necesare pentru **radiere**, astfel cum sunt prevăzute pentru fiecare tip de întreprindere economică, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare, și prin Legea nr. 265/2022 privind registrul comerțului și pentru modificarea și completarea altor acte normative cu incidență asupra înregistrării în registrul comerțului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 750 din 26 iulie 2022, cu modificările și completările ulterioare, iar ulterior, de depunerea tuturor **documentelor necesare pentru înregistrarea și înmatricularea în registrul comerțului a societății**, prevăzute prin Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 265/2022, cu modificările și completările ulterioare, pentru fiecare tip de societate ales. Se observă că în considerarea regimului juridic diferit al profesioniștilor persoane fizice și persoane juridice, legiuitorul a urmărit prin adoptarea Legii nr. 265/2022, cu modificările și completările ulterioare, structurarea registrului comerțului pe mai multe categorii de registre după cum urmează: a) un registru pentru înregistrarea societăților, companiilor naționale, societăților naționale, regiilor autonome, grupurilor de interes economic, societăților europene, grupurilor europene de interes economic, a altor persoane juridice expres prevăzute de lege, cu sediul principal în România, a sucursalelor acestora și, după caz, a sucursalelor persoanelor juridice cu sediul principal în străinătate; b) un registru pentru înregistrarea societăților cooperative și societăților cooperative europene cu sediul principal în România, a sucursalelor acestora și, după caz, a sucursalelor societăților cooperative sau societăților cooperative europene cu sediul principal în străinătate; c) **un registru pentru înregistrarea persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale**, cu sediul profesional și, după caz, puncte de lucru în România. Pentru individualizarea fiecărui profesionist, art. 7 alin. (2) din Legea nr. 265/2022, cu modificările și completările ulterioare, a stabilit că **fiecare profesionist înregistrat în registrul comerțului va purta un număr de ordine din registrul comerțului**, începând de la numărul 1 în fiecare an, acordat la nivel național din Registrul central al comerțului.

38. Or, în condițiile în care legea criticată menționează expres că schimbarea formei de organizare a persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale nu duce și la încetarea acestor entități, care să fie urmată apoi de radierea acestora din registrul corespunzător, este neclar modul în care, într-o aplicare viitoare a legii criticate, vor putea coexista cele două entități, una fără personalitate juridică și cealaltă nouă, societate cu personalitate juridică, ambele înregistrate în registre diferite, dar sub același număr de ordine în registrul comerțului.

39. Dat fiind regimul juridic diferit al persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale, în lipsa unor condiții legale speciale și a unei proceduri explicite de reglementare a modalității de schimbare a formei de organizare având ca efect transformarea juridică a unor entități

fără personalitate juridică în diferite tipuri de societăți, aplicarea soluției normative criticate este neclară și lipsită de predictibilitate în cazul transformării unei persoane fizice autorizate sau a unei întreprinderi individuale într-o societate pe acțiuni în care numărul de acționari nu poate fi mai mic de 2, ori dacă se optează pentru transformarea unei persoane fizice autorizate într-o societate cu răspundere limitată, dar cu un alt asociat unic decât titularul persoanei fizice autorizate sau cu alți asociați și/sau alt administrator.

40. Așadar, **legea criticată nu stabilește condiții clare și suficiente cu privire la documentele și procedura necesare pentru aplicarea efectivă a legii în scopul transformării oricărei entități economice fără personalitate juridică, într-una din formele de societate reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, simpla exercitare a unui drept legal de opțiune nefiind suficientă pentru a produce efectele urmărite prin legea criticată**. În aceste condiții defectuoase și neclare de redactare a unei proceduri distincte, legea criticată nu poate stabili în mod valabil obligații în sarcina autorităților competente de a înregistra transformarea oricărei entități fără personalitate juridică care optează să devină societate. Pentru a nu eluda efectele Legii nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare — lege-cadru în materia societăților —, scopul legii criticate poate fi realizat numai prin reglementarea unei proceduri clare, distincte și exhaustive care să cuprindă condițiile de fond și formă necesare pentru transformarea entităților economice reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare, într-una din formele de organizare reglementate de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

41. În acest sens, referitor la principiul legalității, reglementat de art. 1 alin. (5) din Constituție, Curtea, în jurisprudența sa, a statuat că una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative și că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013, Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014).

42. Cu privire la aceleași cerințe de calitate a legii, garanție a principiului legalității, Curtea reține că în jurisprudența sa a statuat că în măsura în care o reglementare legală nu respectă normele de tehnică legislativă, determinând apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii, acea lege este contrară prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție (a se vedea în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012). Prima dintre condițiile ce asigură aplicabilitatea fluentă și rațional eficientă a dreptului o constituie suficiența sa definire, care vizează asigurarea rigorii atât în planul conceptualizării dreptului, a noțiunilor juridice, cât și în planul redactării actelor normative (a se vedea Decizia nr. 710 din 29 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1014 din 16 decembrie 2014, paragrafele 29 și 30).

43. Totodată, cu privire la modul de elaborare a actelor normative, Curtea mai reține că, potrivit Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, cu modificările și completările ulterioare, normele de tehnică legislativă impun legiuitorului ca în cadrul soluțiilor legislative adoptate să realizeze redactarea actelor normative într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc [art. 36 alin. (1)], iar textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce [art. 8 alin. (4)].

44. Or, în prezenta cauză, legea supusă controlului de constituționalitate instituie în realitate posibilitatea reorganizării entităților economice reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, cu modificările și completările ulterioare, prin transformarea pe baza opțiunii titularului în una dintre formele de societate reglementate prin Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **fără a stabili în mod expres și neechivoc procedura de transformare, condițiile de fond și formă necesare** pentru a opera transformarea entităților fără personalitate juridică în societăți. Or, din această perspectivă, legea criticată creează sub unele aspecte premisele unei aplicări neunitare a normelor legale instituite, iar în unele cazuri duce la imposibilitatea aplicării efective a legii criticate, generate de modul defectuos, imprecis și incomplet de redactare a normelor acesteia, de natură a contraveni dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, referitor la principiul legalității, în componenta sa referitoare la calitatea legii.

45. În acest sens este și jurisprudența Curții Constituționale, prin care s-a statuat că **omisiunea de a reglementa norme tranzitorii menite să asigure coerența cadrului normativ reprezintă o încălcare a exigențelor constituționale referitoare la principiul securității juridice**, care impune

legiuitorului limite în activitatea de modificare a normelor juridice, limite care să asigure stabilitatea regulilor instituite. Astfel, respectarea art. 26 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare — referitoare la soluțiile pentru situații tranzitorii — concurează la asigurarea unei legislații ce respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare (a se vedea și Decizia nr. 845 din 18 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 500 din 13 mai 2021, paragraful 101). Prin aceste decizii, având în vedere că legiuitorul nu a însoțit modificările aduse legii de norme tranzitorii exprese, menite să asigure previzibilitate și certitudine modului de conformare la noile cerințe legale, în lipsa elementelor de circumstanțiere menționate mai sus, precum și a unui termen rezonabil în care destinatarii normelor să se adapteze noilor prescripții legale în scopul asigurării continuității în activitatea economică, instanța constituțională a constatat că legea astfel modificată a fost adoptată cu încălcarea principiului securității juridice și a principiului legalității, consacrate de art. 1 alin. (5) din Constituție (a se vedea și Decizia nr. 846 din 18 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 55 din 19 ianuarie 2021, paragraful 43). Rolul dispozițiilor tranzitorii este acela de a permite o trecere graduală și firească în timp de la situația de fapt și de drept existentă la cea urmărită/avută în vedere de noua reglementare. Această tranziție nu presupune o escamotare a situației-premisă, ci acceptarea acesteia pentru a se realiza evoluția treptată către finalitatea urmărită. De asemenea, tranziția nu poate fi realizată *ex abrupto*, ci este necesară o abordare echilibrată și rațională, care să asigure previzibilitatea normativă în domeniul vizat. Atingerea rezultatului urmărit se realizează în timp, în mod firesc, astfel ca destinatarii actului să nu fie expuși unor situații aleatorii pe care însăși reglementarea normativă adoptată o creează (în acest sens, a se vedea și Decizia nr. 402 din 19 septembrie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 15 din 10 ianuarie 2025, paragraful 33).

46. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiile Unite și constată că Legea pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale este neconstituțională, în ansamblul său.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 noiembrie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

pentru **MARIAN ENACHE**,

în temeiul art. 426 alin. (4)

din Codul de procedură civilă coroborat

cu art. 14 din Legea nr. 47/1992

privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale,

semnează

ELENA-SIMINA TĂNĂSESCU

Magistrat-asistent,
Irina-Loredana Gulie